

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΑΡΑΔΕΚΤΟΥ

της Προσφυγής Αριθ. 66742/01

του **VËË** και άλλων
κατά της Ελλάδος

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Πρώτο Τμήμα), συνεδρίασε την 6 Μαΐου 2003, ως Τμήμα με την εξής σύνθεση:

Κος Ρ. LORENZEN, *Πρόεδρος*
Κος Χ. Λ. POZAKΗΣ
Κα F. TULKENS
Κα Ν. VAJIĆ
Κος Α. KOLVER
Κος V. ZAGREBELSKY
Κα E. STEINER, *δικαστές*
Κος S. NIELSEN, *Αναπληρωτής Γραμματεύς του Τμήματος*

Λαβόν υπ' όψη την προσφυγή που κατετέθη στις 6 Δεκεμβρίου 2000,

Λαβόν υπ' όψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλε η καθ'ης Κυβέρνηση και τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν οι προσφεύγοντες εις απάντηση,

Σκεφθέν κατά τον νόμο, αποφασίζει τα εξής:

ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

Οι προσφεύγοντες είναι 39 Έλληνες πολίτες των οποίων τα ονόματα εμφανίζονται στο παράρτημα. Εκπροσωπούνται ενώπιον του Δικαστηρίου από τον κ Π. Γιαταγα-ντζίδα και την κ Ε. Μεταξάκη, δικηγόρους Αθηνών. Η καθ' ης Κυβέρνηση εκπροσω-πείται από τον Αναπληρωτή Agent κ Μ. Απέσσο, Νομικό Σύμβουλο του Νομικού Συμ-βουλίου του Κράτους και τον κ Κ. Γεωργιάδη Δικαστικό Αντιπρόσωπο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

A. Οι περιστάσεις της υποθέσεως

Τα πραγματικά περιστατικά της υποθέσεως, όπως έχουν παρουσιαστεί από τους δια-δίκους, μπορούν να συνοψιστούν ως εξής.

Οι προσφεύγοντες έχουν εμπλακεί σε μια μακρόχρονη διαφορά με το Δημόσιο όσον αφορά την κυριότητα ενός κτήματος που είναι γνωστό ως "Ομορφοκκλησιά" στο Γα-λάτσι, ένα προάστιο των Αθηνών. Οι προσφεύγοντες μέχρι στιγμής έχουν λάβει ένα αριθμό ευνοϊκών αποφάσεων από τα πολιτικά δικαστήρια και τους εισαγγελείς του πρωτοδικείου και του εφετείου Αθηνών. Σε ορισμένες περιπτώσεις οι Κρατικές αρχές έχουν ισχυριστεί ότι το εν λόγω κτήμα είναι δάσος ενώ σε άλλες ότι δεν είναι.

Το 1934 το Υπουργείο Γεωργίας εξέδωσε μία απόφαση (Αριθ. 108424/1934) για την αναδάσωση μιας μείζονος περιοχής της Αττικής, η οποία περιλάμβανε την Αθήνα, τον Πειραιά και τα περίχωρα. Σύμφωνα με εκείνη την απόφαση, η περιοχή "αποτελείτο, πριν από την καταστροφή και υποβάθμιση της δασικής βλάστησης ..., από πευκοδά-σος το οποίο βαθμιαία υποβαθμίστηκε και τείνει να εξαφανιστεί ..."

Σε ένα έγγραφο της Επιθεώρησης Δασών Αθηνών με ημερομηνία 14.11.1968, ανα-φέρθηκε ότι το ήμισυ της περιοχής που περιλάμβανε το κτήμα των προσφευγόντων ήταν γεωργικό, και το ήμισυ ήταν καλυμμένο από θάμνους και πέντε πεύκα. Η Επι-

θεώρηση Δασών εξέφρασε την γνώμη ότι με βάση το είδος της περιοχής, ουδέποτε υπήρξε δάσος και δεν θα μπορούσε να αναδασωθεί, δεδομένου ότι η απόφαση του 1934 του Υπουργείου Γεωργίας εξαιρούσε από την υποχρεωτική αναδάσωση τις άγονες εκτάσεις και τα κτήματα που ανήκαν σε ιδιώτες. Η Επιθεώρηση Δασών κατέληγε ότι το σχέδιο πόλεως θα μπορούσε να επεκταθεί στην επίδικη περιοχή.

Στις 6.9.1994 ο νομάρχης Αθηνών κήρυξε μία περιοχή που περιλάμβανε και το κτήμα των προσφευγόντων, ως "αναδασωτέα". Όπως αναφερόταν ρητώς στην απόφαση του νομάρχη, σκοπός ήταν "... να αναδημιουργηθεί το δάσος που είχε καταστραφεί ή υποβαθμιστεί από παράνομες λατομικές εργασίες και άλλες παράνομες ενέργειες όπως αποψίλωση της γης, κατασκευές κλπ., σε μία έκταση 284 στρεμμάτων".

Στις 14.11.1994 οι προσφεύγοντες προσέφυγαν κατά της αποφάσεως του νομάρχη στο Συμβούλιο της Επικρατείας. Ισχυρίστηκαν ότι ήσαν κύριοι των ακινήτων που είχαν προέλθει από την κατάτμηση μιας μείζονος περιοχής που περιλαμβάνονταν στην ευρύτερη περιοχή που είναι γνωστή ως "Κτήμα Βεΐκου", και βρίσκονταν μέσα στην αναδασωτέα περιοχή. Συγκεκριμένα, στην προσφυγή τους ισχυρίζονταν ότι η απόφαση του νομάρχη δεν ήταν αιτιολογημένη και είχε ως στόχο να τους στερήσει τα δικαιώματα κυριότητας και νομής επί του επίδικου κτήματος. Στις πρόσθετες παρατηρήσεις τους της 3.5.1999 ισχυρίστηκαν ότι η απόφαση του νομάρχη ήταν πράξη εκτελεστή δεδομένου ότι είχε εκδοθεί μετά από νέα εκτίμηση της πραγματικής κατάστασης (σελίδες 55-60 του υπομνήματος των προσφευγόντων). Περαιτέρω ισχυρίστηκαν ότι η αιτία την έκδοσης της εν λόγω αποφάσεως ήταν η προσπάθεια του Κράτους να δημιουργήσει μια διένεξη όσον αφορά τα δικαιώματα κυριότητας και νομής, παρ' ότι οι νομικές προϋποθέσεις για την έκδοση μιας τέτοιας αποφάσεως δεν πληρούντο, δεδομένου ότι η περιοχή ουδέποτε κατά το παρελθόν ήταν δασική.

Στις 14.12.1994 οι προσφεύγοντες κάλεσαν το Δημόσιο να αγοράσει το εν λόγω κτήμα από αυτούς σύμφωνα με την διαδικασία που προβλέπεται από τον Νόμο

998/1979. Οι αρχές δεν απήντησαν.

Στις 22.10.1999 η Επιθεώρηση Δασών Αθηνών κήρυξε ως αναδασωτέα σύμφωνα με την διαδικασία που προβλέπεται από τον Νόμο 998/1979 μία έκταση περίπου 189 τετραγωνικών μέτρων, που βρισκόταν μέσα στην περιοχή που καλυπτόταν από την απόφαση του νομάρχη της 10.10.1994. Η Επιθεώρηση Δασών κατάληξε ότι μόνον 20 τετραγωνικά μέτρα αυτής της έκτασης (που περιλάμβαναν ορισμένα από τα ακίνητα των προσφευγόντων) ήταν δάσος και θα έπρεπε να αναδασωθεί. Η Επιτροπή Επίλυσης Δασικών Διαφορών επιβεβαίωσε αυτή την απόφαση και ήδη μία προσφυγή εκκρεμεί ενώπιον της Επιτροπής Προσφυγών.

Στις 5.6.2000 το Συμβούλιο της Επικρατείας κήρυξε την προσφυγή των προσφευγόντων απαράδεκτη με το αιτιολογικό ότι η απόφαση του νομάρχη δεν ήταν πράξη εκτελεστή δεδομένου ότι απλώς επιβεβαίωνε την απόφαση που είχε εκδοθεί από τον Υπουργό Γεωργίας το 1934. Συγκεκριμένα το Δικαστήριο έκρινε ότι η απόφαση του 1934 παρέμενε σε ισχύ δεδομένου ότι καμμία άλλη πράξη ίσης ισχύος δεν την είχε καταργήσει. Οι μετέπειτα ενέργειες της Διοίκησης, όπως η ερμηνεία ορισμένων αεροφωτογραφιών, δεν μπορούν να θεωρηθούν ως νέα αξιολόγηση της κατάστασης που καθιστά την απόφαση του νομάρχη πράξη εκτελεστή (απόφαση Αριθ. 1968/2000).

Σε διάφορες αποφάσεις που εκδόθηκαν κατά τα παρελθόντα έτη, τα Ελληνικά δικαστήρια είχαν την ευκαιρία να αποφασίσουν σχετικά με το ιδιοκτησιακό καθεστώς μέρους του Κτήματος Βεΐκου (αποφάσεις Αριθ. 8864/1995 του Πρωτοδικείου Αθηνών, 8314/1996 και 9632/2000 του Εφετείου Αθηνών). Τα δικαστήρια αναγνώρισαν ότι ορισμένα οικόπεδα που βρίσκονταν την ευρύτερη περιοχή του Κτήματος Βεΐκου δεν αποτελούσαν δάσος αλλά ήσαν ιδιωτικά ακίνητα που περιλαμβάνονταν στο σχέδιο πόλεως. Ορισμένες άλλες δικαστικές αποφάσεις (αποφάσεις Αριθ. 13789/1977, 1865/1992 και 1783/1997 του Πρωτοδικείου Αθηνών, 7350/1978 του Εφετείου Αθη-

νών και 696/1980 του Αρείου Πάγου) έκριναν ότι η ευρύτερη περιοχή που περιλάμβανε τα ακίνητα των προσφευγόντων, ουδέποτε υπήρξε δάσος κατά το παρελθόν.

B. Σχετική εγχώρια νομοθεσία και πρακτική

1. Το Σύνταγμα

Οι οικείες διατάξεις του Συντάγματος έχουν ως εξής:

"Άρθρο 24 § 1

Η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος αποτελεί υποχρέωση του Κράτους και δικαίωμα του καθενός. Για την διαφύλαξή του το κράτος έχει υποχρέωση να παίρνει ιδιαίτερα προληπτικά ή κατασταλτικά μέτρα στο πλαίσιο της αρχής της αειφορίας. Νόμος ορίζει τα σχετικά με την προστασία των δασών και των δασικών εκτάσεων. Η σύνταξη δασολογίου συνιστά υποχρέωση του Κράτους. Απαγορεύεται η μεταβολή του προορισμού των δασών και των δασικών εκτάσεων, εκτός αν προέχει για την Εθνική Οικονομία η αγροτική εκμετάλλευση ή άλλη τους χρήση, που την επιβάλλει το δημόσιο συμφέρον.

Άρθρο 117 § 3

Δημόσια ή ιδιωτικά δάση και δασικές εκτάσεις που καταστράφηκαν ή καταστρέφονται από πυρκαγιά ή που με άλλο τρόπο αποψιλώθηκαν ή αποψιλώνονται δεν αποβάλλουν για το λόγο αυτό το χαρακτήρα που είχαν πριν καταστραφούν, κηρύσσονται υποχρεωτικά αναδασωτέες και αποκλείεται να διατεθούν για άλλο προορισμό."

Η Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι με την έννοια του Άρθρου 117 § 2 (το οποίο, σύμφωνα με την παγία νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, είναι αμέσως εκτελεστό) η προστασία των δασών θεσπίζεται χωρίς χρονικό περιορισμό και δεν παρεμποδίζεται

από την παράνομη καταστροφή ή αποψίλωση. Ακόμη, η κήρυξη μιας περιοχής ως αναδασωτέας και η απαγόρευση κάθε χρήσης που θα μπορούσε να παρεμποδίσει την αναδάσωση δεν επαφίεται στην διάκριση της Διοίκησης, αλλά είναι υποχρεωτική.

2. *Νόμος 998/1979 σχετικά με την προστασία των δασών και δασικών εκτάσεων.*

Οι οικείες διατάξεις του Νόμου 998/1979 έχουν ως εξής:

"Άρθρο 10 § 3

Μία Επιτροπή Επίλυσης Δασικών Διαφορών ιδρύεται στην έδρα κάθε νομού, η οποία θα είναι αρμόδια για την επίλυση διαφορών που αφορούν τον χαρακτήρα μιας περιοχής ή μέρους μιας εκτάσεως ως δασικής περιοχής ή τα όρια αυτής.

Άρθρο 14

1. Εάν δεν έχει καταρτισθεί δασικό μητρώο, ο χαρακτηρισμός μιας περιοχής ή μέρους μιας εκτάσεως ως δασικής περιοχής και ο καθορισμός των ορίων αυτής ... γίνεται κατόπιν αιτήσεως του έχοντος έννομο συμφέρον ή αυτεπαγγέλτως, με πράξη του αρμοδίου επιθεωρητή δασών.

2. ... Η πράξη κοινοποιείται στο φυσικό ή νομικό πρόσωπο, ή την δημοσία υπηρεσία που έχει υποβάλει την αίτηση.

Άρθρο 38 § 1

Δάση και δασικές περιοχές που καταστρέφονται ή αποψιλώνονται από πυρκαϊά ή λαθραία υλοτόμηση, κηρύσσονται αναδασωτέες, ασχέτως της ειδικής κατηγορίας ή της θέσης τους ...

Άρθρο 41

1. Η απόφαση που κηρύσσει μια περιοχή αναδασωτέα λαμβάνεται από τον αρμόδιο νομάρχη. Αναφέρει σαφώς τα όρια της περιοχής και συνοδεύεται από σχεδιάγραμμα ...

3. ... η απόφαση του νομάρχη που αναφέρεται στην παράγραφο 1 λαμβάνεται κατόπιν εισηγήσεως της αρμοδίας επιθεώρησης δασών."

Σύμφωνα με το Άρθρο 43 του εν λόγω νόμου, το Δημόσιο μπορεί να αγοράσει τις εκτάσεις που περιλαμβάνονται σε αναδασωτέες περιοχές.

Η Κυβέρνηση τονίζει ότι τα ως άνω άρθρα θεσπίζουν μια ειδική δικαστική διαδικασία για τον χαρακτηρισμό μιας περιοχής ως δασικής και έχουν ως στόχο την επίλυση των διαφορών με τρόπο δεσμευτικό τόσο για την Διοίκηση όσο και για τα άτομα.

3. *Εισαγωγικός Νόμος του Αστικού Κώδικα*

Το Άρθρο 105 του Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικα ορίζει:

"Για παράνομες πράξεις ή παραλείψεις των οργάνων του δημοσίου κατά την άσκηση της δημόσιας εξουσίας που τους έχει ανατεθεί, το δημόσιο ενέχεται σε αποζημίωση, εκτός αν η παράνομη πράξη ή η παράλειψη έγινε για χάρη του γενικού συμφέροντος..."

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΕΣ

1. Οι προσφεύγοντες παραπονούνται βάσει του Άρθρου 6 § 1 της Συμβάσεως για το δίκαιο της διαδικασίας ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας.

2. Οι προσφεύγοντες επίσης παραπονούνται βάσει του Άρθρου 6 § 1 της Συμβάσεως για την διάρκεια της διαδικασίας.

3. Οι προσφεύγοντες τέλος παραπονούνται για παραβίαση του Άρθρου 1 του Πρωτοκόλλου Αριθ. 1.

Ο ΝΟΜΟΣ

1. Οι προσφεύγοντες παραπονούνται ότι η αίτησή τους κατά της απόφασης του νομάρχη της 10.10.1994 δεν εξετάσθηκε δίκαια. Βασίζονται στο Άρθρο 6 § 1 της Συμβάσεως, το οποίο προβλέπει συναφώς:

"Παν πρόσωπον έχει δικαίωμα όπως η υπόθεσίς του δικασθεί δίκαιως ... εντός λογικής προθεσμίας υπό ανεξαρτήτου και αμερολήπτου δικαστηρίου νομίμως λειτουργούντος ... επί των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του αστικής φύσεως."

α) Η Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι το Άρθρο 6 δεν έχει εφαρμογή. Το αντικείμενο της δίκης ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας ήταν η ισχύς μιας διοικητικής πράξης, ήτοι της απόφασης του νομάρχη Αθηνών που κήρυξε αναδασωτέα μία περιοχή, και δεν αφορούσε δικαίωμα "αστικής φύσεως" με την έννοια της ως άνω διατάξεως, όπως θα ήταν π.χ. ένα δικαίωμα ιδιοκτησίας. Εάν το Συμβούλιο της Επικρατείας είχε εξετάσει την ουσία της υπόθεσης, θα είχε κρίνει μόνον εάν επληρούντο οι προϋποθέσεις για την έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως σύμφωνα με τις διατάξεις του διοικητικού δικαίου.

Επικουρικώς, η κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι η δίκη ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας πράγματι περιοριζόταν στο να κριθεί εάν επληρούντο οι προϋποθέσεις για να γίνει παραδεκτή η αίτηση. Αφού εκρίθη ότι δεν επληρούντο αυτές οι προϋποθέσεις, το δικαστήριο δεν ασχολήθηκε με την ουσία των ισχυρισμών των προσφευγόντων. Τοιουτοτρόπως, η δίκη για την οποία παραπονούνται οι προσφεύγοντες δεν αφορούσε την εκδίκαση "δικαιωμάτων και υποχρεώσεων αστικής φύσεως" με την έννοια του Άρθρου 6.

Οι προσφεύγοντες ισχυρίσθηκαν ότι η προσβαλλόμενη διοικητική πράξη μείωνε κατά πολύ την αξία της γης τους και έτσι έθιγε αμέσως τα περιουσιακά τους δικαιώματα.

Ως εκ τούτου, παρά το γεγονός ότι η δίκη ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας είχε ως σκοπό την αναίρεση μιας διοικητικής πράξης, το αποτέλεσμα της είχε άμεση και αποφασιστική σημασία για ένα δικαίωμα αστικής φύσεως, ήτοι το δικαίωμα να χρησιμοποιούν και να εκμεταλλεύονται την περιουσία τους. Οι προσφεύγοντες περαιτέρω ισχυρίζονται ότι η άρνηση του Συμβουλίου της Επικρατείας να εξετάσει την ουσία της προσφυγής τους, ήταν αυθαίρετη και άδικη και δεν μπορεί να επηρεάσει την ισχύ του Άρθρου 6.

Το Δικαστήριο ενθυμείται ότι για να έχει εφαρμογή το "αστικό" μέρος του Άρθρου 6 § 1, πρέπει να υπάρχει μία "διαφορά" πάνω σε ένα "δικαίωμα" το οποίο να μπορεί κανείς ευλόγως να ισχυριστεί ότι αναγνωρίζεται από το εγχώριο δίκαιο. Η "διαφορά" πρέπει να είναι γνήσια και σοβαρή. Μπορεί να αφορά όχι μόνον την πραγματική ύπαρξη ενός δικαιώματος, αλλά επίσης και το αντικείμενό του και τον τρόπο άσκησής του. Το αποτέλεσμα της δίκης πρέπει να έχει άμεση και αποφασιστική σημασία για το εν λόγω δικαίωμα, ενώ δυσδιάκριτες σχέσεις και απομεμακρυσμένες συνέπειες δεν θεωρούνται επαρκείς για να ενεργοποιηθεί το Άρθρο 6 § 1 (βλ. μεταξύ πολλών άλλων *Mason και Van Zon κατά Ολλανδίας*, απόφαση της 28.9.1995, Σειρά Α, Αριθ. 327-Α, σ. 17, § 44).

Στην παρούσα υπόθεση, το Δικαστήριο παρατηρεί ότι η δίκη ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας αφορούσε την νομιμότητα της απόφασης του νομάρχη, δια της οποίας κηρυσσόταν ως αναδασωτέα η ευρύτερη περιοχή μέσα στην οποία περιλαμβάνονταν τα κτήματα των προσφευγόντων. Η απόφαση αυτή είχε ως αποτέλεσμα για τους προσφεύγοντες την παραβίαση των περιουσιακών δικαιωμάτων τους επί των ως άνω κτημάτων, δεδομένου ότι τους στερούσε την δυνατότητα να κτίσουν, να καλλιεργήσουν, να εκμισθώσουν ή κατ' άλλον τρόπο να εκμεταλλευτούν την γη τους. Το μόνο που επέτρεπε ήταν να φυτευτούν δένδρα. Στην αίτησή τους προς το Συμβούλιο της Επικρατείας οι προσφεύγοντες παραπονούνται ουσιαστικά για μία απαράδεκτη παραβίαση του δικαιώματος της ιδιοκτησίας τους και καλούν το δικαστή-

ριο να ακυρώσει την απόφαση του νομάρχη. Το Δικαστήριο ως εκ τούτου βεβαιώνεται ότι το αποτέλεσμα της δίκης, ασχέτως των λόγων απόρριψης της αιτήσεως των προσφευγόντων, είχε άμεση και αποφασιστική επίπτωση πάνω στα αστικής φύσεως δικαιώματα που επικαλούνται οι προσφεύγοντες.

Συνεπώς, πρέπει να απορριφθεί η ένσταση (βλ. *Παπασταύρου και άλλοι κατά Ελλάδος* (απόφαση), Αριθ. 46372/99, 4.10.2001, αδημοσίευτη).

β) Όσον αφορά την ουσία της καταγγελίας, η κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι είναι εκδήλως αβάσιμη.

Οι προσφεύγοντες επαναλαμβάνουν ότι με την απόρριψη της αίτησής τους ως απαράδεκτης, το Συμβούλιο της Επικρατείας τους στέρησε την ευκαιρία να δικαστεί η υπόθεσή τους από δικαστήριο. Κατά συνέπεια, επιβεβαίωσε την παράνομη αφαίρεση της περιουσίας τους από το Δημόσιο χωρίς αποζημίωση. Η προσβαλλόμενη απόφαση κατ' ουδένα τρόπο δεν μπορεί να θεωρηθεί ως μη εκτελεστή πράξη, δεδομένου ότι εξεδόθη κατόπιν νέας εκτιμήσεως της πραγματικής καταστάσεως: η υπουργική απόφαση του 1934 ουδέποτε είχε εφαρμοστεί εξ αιτίας του γενικού και ασαφούς χαρακτήρα της. Τοιοιτοτρόπως είχε χάσει με την πάροδο των ετών όποια νομική ισχύ είχε. Ακόμη, όπως προκύπτει από διάφορα επίσημα έγγραφα, το Δημόσιο ουδέποτε είχε θεωρήσει αυτή την περιοχή ως αναδασωτέα. Ως εκ τούτου, ο νομάρχης δεν θα μπορούσε να εκδώσει την απόφαση του 1994 χωρίς να γίνει νέα έρευνα. Οι προσφεύγοντες τονίζουν ότι το Συμβούλιο της Επικρατείας παρέλειψε να απαντήσει σε όλα αυτά τα ερωτήματα και εξέδωσε μία απόφαση που δεν ήταν αιτιολογημένη. Καταλήγουν ότι η απόφαση του δικαστηρίου ισοδυναμεί με αρνησιδικία.

Το Δικαστήριο επαναλαμβάνει ότι σύμφωνα με το Άρθρο 19 της Συμβάσεως, το καθήκον του είναι να εξασφαλίζει την τήρηση των δεσμεύσεων που έχουν αναλάβει τα Συμβαλλόμενα Μέρη της Συμβάσεως. Συγκεκριμένα, δεν είναι αρμοδιότητά του να ασχολείται με λάθη στα πραγματικά περιστατικά ή τα νομικά ζητήματα που δήθεν

διαπράχθηκαν από ένα εθνικό δικαστήριο, εκτός εάν και στον βαθμό που με αυτά έχουν παραβιαστεί δικαιώματα και ελευθερίες που προστατεύονται από την Σύμβαση. Ακόμη, ενώ το Άρθρο 6 της Συμβάσεως εγγυάται το δικαίωμα της δίκαιης δίκης, δεν ορίζει κανόνες για το παραδεκτό των αποδεικτικών στοιχείων ή για τον τρόπο που αυτά πρέπει να σταθμίζονται, ζητήματα τα οποία πρέπει να ρυθμίζονται από το εθνικό δίκαιο και τα εθνικά δικαστήρια (βλ. μεταξύ πολλών άλλων *Garcia Ruiz κατά Ισπανίας* [GC], Αριθ. 30544/96, § 28, ΕΣΔΑ 1991-I).

Στην προκειμένη υπόθεση, το Δικαστήριο θεωρεί ότι η καταγγελία των προσφευγόντων δυνάμει του Άρθρου 6 της Συμβάσεως αφορά το αποτέλεσμα της δίκης ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας. Οι προσφεύγοντες διαφωνούν με την απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας διότι αυτό κατέληξε ότι η απόφαση του νομάρχη του 1994 δεν είχε τον χαρακτήρα εκτελεστής πράξης. Εν τούτοις, το Δικαστήριο δεν μπορεί να δεχθεί αυτό το επιχείρημα. Παρατηρεί ότι το Συμβούλιο της Επικρατείας εξέδωσε απόφαση επί της υποθέσεως με βάση την Ελληνική νομοθεσία και το Ελληνικό Σύνταγμα και αφού έλαβε υπ' όψη όλα τα σχετικά επιχειρήματα των προσφευγόντων. Οι προσφεύγοντες είχαν καταθέσει δύο ογκώδη υπομνήματα στα οποία ανέπτυσαν τις θέσεις τους εν εκτάσει. Δεν είναι δυνατόν να γίνει δεκτό ότι το Συμβούλιο της Επικρατείας κρίνοντας ότι η προσβαλλόμενη απόφαση δεν ήταν πράξη εκτελεστή, αποφάσισε αυθαιρέτως ή ότι η απόφασή του αιφνιδίασε τους προσφεύγοντες. Όντως, το Δικαστήριο παρατηρεί ότι ένα ολόκληρο κεφάλαιο των πρόσθετων παρατηρήσεων των προσφευγόντων (σελίδες 55-60) αφορούσαν το σημείο επί του οποίου το Συμβούλιο της Επικρατείας βάσισε την απόφασή του.

Κατά συνέπεια η καταγγελία αυτή είναι εκδήλως αβάσιμη και πρέπει να απορριφθεί σύμφωνα με το Άρθρο 35 §§ 3 και 4 της Συμβάσεως.

2. Οι προσφεύγοντες επίσης παραπονούνται για την διάρκεια της δίκης.

Η κυβέρνηση δηλώνει ότι η διάρκεια της δίκης δεν μπορεί να είναι αντικείμενο κριτι-

κής.

Το Δικαστήριο θεωρεί, υπό το φως των κριτηρίων που έχουν καθιερωθεί στην νομολογία του πάνω στο θέμα της "λογικής προθεσμίας", και λαμβάνοντας υπ' όψη όλο το υλικό που έχει στην διάθεσή του, ότι απαιτείται μία εξέταση της καταγγελίας επί της ουσίας.

3. Οι προσφεύγοντες, παραπονούνται τέλος για την παραβίαση των περιουσιακών δικαιωμάτων τους. Ισχυρίζονται ότι η εν λόγω περιοχή είναι αδύνατο να μετατραπεί σε δάσος. Δεν υπήρξε ποτέ δάσος και ο μόνος στόχος των αρχών με την κήρυξη της περιοχής ως "αναδασωτέας" ήταν να ασκήσουν πίεση κατ' αυτών στα πλαίσια της υπάρχουσας διαφοράς πάνω στο θέμα της κυριότητας της εκτάσεως. Κηρύσσοντας την περιοχή "αναδασωτέα" περιορίζεται ριζικά η χρήση που μπορούν να κάνουν οι ιδιοκτήτες, δεδομένου ότι το μόνο που μπορούν να κάνουν είναι να φυτέψουν δένδρα. Αυτό συνιστά μία *de facto* απαλλοτρίωση για την οποία το εγχώριο δίκαιο δεν προβλέπει αποζημίωση. Οι προσφεύγοντες επικαλούνται το Άρθρο 1 του Πρωτοκόλλου Αριθ. 1, το οποίο έχει ως εξής:

"Παν φυσικόν ή νομικόν πρόσωπον δικαιούται σεβασμού της περιουσίας του. Ουδείς δύναται να στερηθεί της ιδιοκτησίας αυτού ειμή δια λόγους δημοσίας ωφέλειας και υπό τους προβλεπομένους, υπό του νόμου και των γενικών αρχών του διεθνούς δικαίου, όρους.

Αι προαναφερόμεναι διατάξεις δεν θίγουσι το δικαίωμα παντός Κράτους όπως θέση εν ισχύι Νόμους ους ήθελε κρίνει αναγκαίους προς ρύθμισιν της χρήσεως αγαθών συμφώνως προς το δημόσιον συμφέρον ή προς εξασφάλισιν της καταβολής φόρων ή άλλων εισφορών ή προστίμων."

α) Η κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι οι προσφεύγοντες δεν εξάντλησαν τα εγχώρια ένδικα μέσα όπως απαιτεί το Άρθρο 35 § 1 της Συμβάσεως.

Πρώτον, τα ζητήματα που ήγειραν οι προσφεύγοντες ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας βασιζόνταν αποκλειστικά στο εγχώριο δίκαιο και δεν είχαν καμμία αναφορά στην Σύμβαση. Ο ασαφής ισχυρισμός που περιείχε η προσφυγή τους, περί αποστέρησης της δυνατότητας να ασκήσουν ελεύθερα τα δικαιώματα της κυριότητας και της νομής τους πάνω σε μέρη της αναδασωτέας εκτάσεως, είναι μόνον παρεμπιπτοντα και δευτερεύοντα ως προς την κύρια αιτία της προσφυγής, που ήταν η κατάχρηση εξουσίας από πλευράς της Διοίκησης, πράγμα που δεν μπορεί να θεωρηθεί ως καταγγελία εμπίπτουσα στο Άρθρο 1 του Πρωτοκόλλου Αριθ. 1. Ακόμη και εάν το Συμβούλιο της Επικρατείας είχε την δυνατότητα να εξετάσει αυτεπαγγέλτως την υπόθεση των προσφευγόντων βάσει της Συμβάσεως, οι προσφεύγοντες δεν θα απαλλάσσονταν από την υποχρέωση να επικαλεστούν την Σύμβαση ενώπιόν του.

Δεύτερον, η κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι η υποχρέωση εξάντλησης των εγχώριων ενδίκων μέσων συνεπάγεται ότι ο προσφεύγων οφείλει να συμμορφωθεί με τους δικονομικούς κανόνες που αντιστοιχούν στο ένδικο μέσο. Στην προκειμένη υπόθεση, το Συμβούλιο της Επικρατείας απέρριψε την προσφυγή με δικονομικό αιτιολογικό, και συγκεκριμένα επειδή η προσβαλλόμενη πράξη δεν ήταν εκτελεστή. Προκύπτει από την απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας ότι η απόφαση που θα έπρεπε να είχε προσβληθεί ήταν η απόφαση του Υπουργείου Γεωργίας της 13.9.1934, η οποία χαρακτήριζε την ευρύτερη περιοχή του Κτήματος Βεΐκου (όπου περιέχονται τα ακίνητα των προσφευγόντων) ως δασική περιοχή.

Τρίτον, οι προσφεύγοντες γνώριζαν ότι το Ελληνικό Κράτος θεωρούσε το Κτήμα Βεΐκου ως δημόσιο. Συνεπώς, εάν νόμιζαν ότι είχαν δικαιώματα κυριότητας επί του επίδικου ακινήτου, θα έπρεπε να είχαν υποβάλει αίτηση στα αρμόδια πολιτικά δικαστήρια για να αναγνωριστούν ως κύριοι της γης (Άρθρο 70 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας). Εν τούτοις οι προσφεύγοντες ουδέποτε υπέβαλαν μια τέτοια αίτηση. Η κυβέρνηση τονίζει ότι το ιδιοκτησιακό καθεστώς ενός ακινήτου καθορίζεται από τα πολιτικά δικαστήρια. Σχετικώς, το Πρωτοδικείο Αθηνών απέρριψε το 1999 μία αγωγή

που είχε ασκήσει ένας σύλλογος κατά του Δημοσίου ζητώντας να αναγνωριστούν τα δικαιώματα κυριότητός του επί ενός ακινήτου που βρισκόταν πλησίον του ακινήτου των προσφευγόντων. Η δίκη αυτή ήδη εκκρεμεί ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας. Οι ευνοϊκές αποφάσεις υπέρ των προσφευγόντων, που αυτοί επικαλούνται στην προσφυγή τους, και που έχουν εκδοθεί από τα πολιτικά δικαστήρια και τους εισαγγελείς του Πρωτοδικείου και του Εφετείου Αθηνών, δεν επιλύουν το ιδιοκτησιακό καθεστώς του επίδικου ακινήτου: η πρώτη αφορά την ισχύ της διαταγής αποβολής που εξέδωσε η Διοίκηση κατά των προσφευγόντων και η δεύτερη την προσωρινή ρύθμιση της νομής του ακινήτου.

Τέταρτον, οι προσφεύγοντες θα μπορούσαν να είχαν ασκήσει αγωγές στα διοικητικά δικαστήρια διεκδικώντας αποζημίωση για τις ζημίες που υπέστησαν από την δήθεν παράνομη πράξη του νομάρχη.

Τέλος, όσον αφορά τον δασικό χαρακτήρα του ακινήτου, η κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι οι προσφεύγοντες ουδέποτε κίνησαν την διαδικασία που προβλέπει το Άρθρο 14 του Νόμου 998/1979. Σύμφωνα με την νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, οι διαδικασίες αυτές είναι αυτόνομες και διαφορετικές από εκείνες που αφορούν την ακύρωση μιας απόφασεως που κηρύσσει μία έκταση αναδασωτέα, και μπορούν να προχωρούν παράλληλα. Ως εκ τούτου, οι αιτούντες είχαν την ευκαιρία να ξεκινήσουν αυτή την διαδικασία ακόμη και μετά την έκδοση της απόφασης του νομάρχη στις 10.10.1994.

Οι προσφεύγοντες τονίζουν ότι παρά το γεγονός ότι το Συμβούλιο της Επικρατείας απέρριψε την προσφυγή τους ως απαράδεκτη, όλοι οι λόγοι της προσφυγής βασίζονταν, αμέσως ή εμμέσως, στο δικαίωμα της ιδιοκτησίας τους, όπως προκύπτει από το κείμενο της προσφυγής τους και τις πρόσθετες παρατηρήσεις τους προς εκείνο το δικαστήριο.

Όσον αφορά το επιχείρημα της κυβέρνησης ότι δεν κίνησαν την διαδικασία στα πολι-

τικά δικαστήρια, οι προσφεύγοντες ισχυρίζονται ότι η παραβίαση του Άρθρου 1 του Πρωτοκόλλου Αριθ. 1 προκλήθηκε από την απόφαση του νομάρχη. Μια τέτοια απόφαση δημιουργεί διοικητική διαφορά η οποία μπορεί μόνον να επιλυθεί στα διοικητικά δικαστήρια. Η απόφαση Αριθ. 2889/1999 του Πρωτοδικείου Αθηνών που αναφέρει η κυβέρνηση δεν αφορούσε ακίνητο των προσφευγόντων και δεν επέλυε το θέμα της εγκυρότητας της απόφασης περί αναδάσωσης. Εξ άλλου, το Εφετείο Αθηνών αναιρεί την ως άνω απόφαση το 2000, με το αιτιολογικό ότι το Δημόσιο πάντοτε θεωρούσε ότι το εν λόγω κτήμα ανήκε στους κληρονόμους Βεΐκου.

Ακόμη, οι προσφεύγοντες ισχυρίζονται ότι οι αγωγές για αποζημιώσεις δεν θα τους απέφεραν το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα, ήτοι την ακύρωση της απόφασης του νομάρχη.

Τέλος, οι προσφεύγοντες ισχυρίζονται ότι η διαδικασία βάσει των Άρθρων 10 και 14 του Νόμου 998/1997 δεν ήταν κατάλληλη κατά της απόφασης του νομάρχη. Μία τέτοια απόφαση δεν έχει καμμία σημασία σε μία διαδικασία που έχει ως σκοπό να κρίνει εάν μία περιοχή είναι δασική ή στις ενστάσεις που τυχόν εγείρονται βάσει του Άρθρου 14 § 3 του Νόμου. Μία απόφαση που αναιρεί μία πράξη με την οποία ο Επιθεωρητής Δασών κρίνει μία περιοχή ως δασική, δεν επηρεάζει την απόφαση αναδάσωσης του νομάρχη. Μεταξύ των δύο διαδικασιών υπάρχει μία ασυμβατότητα η οποία έχει επίπτωση στην αποτελεσματικότητα των υφιστάμενων ένδικων μέσων και δημιουργεί κίνδυνο να εκδοθούν αντικρουόμενες αποφάσεις για την ίδια περιοχή.

Το Δικαστήριο γνωρίζει ότι τα μόνα ένδικα μέσα που το Άρθρο 35 § 1 απαιτεί να εξαντληθούν, είναι εκείνα που είναι διαθέσιμα και επαρκή και σχετίζονται με τις προβαλλόμενες παραβιάσεις. Ακόμη, ένας προσφεύγων που χρησιμοποίησε ένα ένδικο μέσο ικανό να επανορθώσει την κατάσταση που προκλήθηκε από την ισχυριζόμενη παραβίαση, με άμεσο και όχι απλώς με έμμεσο τρόπο, δεν δεσμεύεται να μετέλθει και άλλα ένδικα μέσα που τυχόν είναι στην διάθεσή του αλλά έχουν αμφίβολη αποτελε-

σματικότητα (βλ. *Μανουσάκης και άλλοι κατά Ελλάδος*, απόφαση της 26.9.1996, *Συλλογή Αποφάσεων 1996-IV*, § 33).

Όσον αφορά το πρώτο σκέλος της ενστάσεως, αρκεί για το δικαστήριο να διαπιστώσει ότι στην προσφυγή τους ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, οι προσφεύγοντες είχαν βασιστεί στην παραβίαση των ιδιοκτησιακών δικαιωμάτων τους. Κατ' αυτόν τον τρόπο είχαν δώσει στο Συμβούλιο της Επικρατείας την επαρκή ευκαιρία να επανορθώσει με ίδια μέσα την καταγγελλόμενη κατάσταση.

Όσον αφορά το δεύτερο σκέλος της ενστάσεως, το Δικαστήριο θεωρεί ότι υπό τις συγκεκριμένες περιστάσεις της υποθέσεως, είναι δύσκολο να ισχυριστεί κανείς ότι οι αιτούντες θα μπορούσαν να είχαν προβλέψει ότι η αίτηση αναίρεσής τους ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας θα είχε κηρυχθεί απαράδεκτη. Το Δικαστήριο γνωρίζει σχετικώς ότι το Συμβούλιο της Επικρατείας απέρριψε την αίτηση όχι μόνον με βάση καθαρώς τυπικούς και διαδικαστικούς λόγους, όπως η παραγραφή ή η έλλειψη λόγων, αλλά διότι δέχθηκε ότι η απόφαση του νομάρχη του 1994 επιβεβαίωσε την υπουργική απόφαση του 1934, την οποία οι προσφεύγοντες θεωρούν ως στερούμενη κάθε νομικής ισχύος δεδομένου ότι παρέμεινε γράμμα κενό.

Όσον αφορά το τρίτο σκέλος της ενστάσεως, το Δικαστήριο θεωρεί, όπως και οι προσφεύγοντες που ισχυρίζονται ότι είναι ιδιοκτήτες του επίδικου ακινήτου, ότι το μόνο αρμόδιο δικαστήριο που θα μπορούσε να αναιρέσει την απόφαση του νομάρχη, είναι το Συμβούλιο της Επικρατείας.

Όσον αφορά το τέταρτο σκέλος της ενστάσεως, το Δικαστήριο θεωρεί ότι οι αγωγές αποζημίωσης δεν μπορούν να θεωρηθούν επαρκείς για να επανορθώσουν τις καταγγελίες των προσφευγόντων. Ακόμη και εάν υποθεθεί ότι αυτές οι αγωγές είχαν ευνοϊκή κατάληξη για τους προσφεύγοντες, η αποζημίωση δεν θα αποτελούσε εναλλακτική λύση της ακύρωσης της αποφάσεως του νομάρχη που επιδίωκαν οι προσφεύγοντες.

Όσον αφορά το πέμπτο σκέλος της ένστασης, το Δικαστήριο παρατηρεί ότι η διοικητική διαδικασία που προβλέπεται από τα Άρθρα 10 και 14 του Νόμου 998/1979 αφορά μια διαφορετική διαδικασία, ήτοι τον χαρακτηρισμό από την Επιθεώρηση Δασών μιας περιοχής ως δασικής περιοχής, πράγμα που δεν έχει καμμία σχέση με την νομιμότητα της απόφασης ενός νομάρχη να κηρύξει μια περιοχή αναδασωτέα.

Η ένσταση περί μη εξαντλήσεως πρέπει ως εκ τούτου να απορριφθεί (βλ. *Παπασταύρου και άλλοι κατά Ελλάδος* (απόφαση) ο.π.).

β) Όσον αφορά την ουσία της καταγγελίας, η κεντρική ιδέα της επιχειρηματολογίας της κυβέρνησης είναι ότι δεν υπήρξε καμμία παραβίαση "περιουσίας" των αιτούντων, με την έννοια του Άρθρου 1 του Πρωτοκόλλου Αριθ. 1. Η κυβέρνηση θεωρεί ότι το Δημόσιο είναι ο ιδιοκτήτης της ευρύτερης περιοχής του Κτήματος Βεΐκου και ότι μόνον τα Ελληνικά δικαστήρια είναι αρμόδια να επιλύσουν το θέμα του ιδιοκτησιακού καθεστώτος των επιδικών ακινήτων.

Ο ισχυρισμός των προσφευγόντων ότι είναι κύριοι των ακινήτων, τα οποία μάλιστα δεν καθορίζονται με ακρίβεια στην προσφυγή τους, δεν σημαίνει ότι είναι πράγματι κύριοι. Οι προσφεύγοντες, σε μία προσπάθεια να αποδείξουν τα ιδιοκτησιακά τους δικαιώματα επί των επίδικων ακινήτων, επικαλούνται δικαστικές αποφάσεις και διοικητικά έγγραφα που αφορούν τις ιδιοκτησίες τους (τόσο για το ιδιοκτησιακό καθεστώς τους όσο και για τον δασικό τους χαρακτήρα) και προσπαθούν να χρησιμοποιήσουν το Δικαστήριο του Στρασβούργου ως πολιτικό δικαστήριο που θα μπορούσε να επιλύσει το ιδιοκτησιακό καθεστώς των ακινήτων τους. Εν τούτοις, τα εγχώρια δικαστήρια δεν έλαβαν καμμία απόφαση ως προς το ιδιοκτησιακό καθεστώς των ακινήτων των προσφευγόντων. Το Συμβούλιο της Επικρατείας εξέτασε μόνον εάν ικανοποιούνται οι όροι για την κήρυξη της περιοχής ως αναδασωτέας, και συγκεκριμένα εάν η απόφαση του νομάρχη ήταν νόμιμη και επαρκώς αιτιολογημένη σύμφωνα με το Άρθρο 117 § 3 του Συντάγματος και τις λοιπές διατάξεις του Νόμου 998/1979. Η

κρίση για το ιδιοκτησιακό καθεστώς του συνόλου του Κτήματος Βεΐκου εκκρεμεί ακόμη ενώπιον των εγχωρίων δικαστηρίων, εν συνεχεία διαφόρων αγωγών (με βάση το Άρθρο 70 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας) που άσκησαν πρόσωπα που ισχυρίζονται ότι έχουν ιδιοκτησιακά δικαιώματα επί ορισμένων ακινήτων. Εν τούτοις, οι προσφεύγοντες ουδέποτε άσκησαν αγωγή.

Η κυβέρνηση περαιτέρω ισχυρίζεται ότι ούτε η απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας ούτε η απόφαση του νομάρχη παραβίασε τα δικαιώματα των προσφευγόντων δυνάμει του Άρθρου 1 του Πρωτοκόλλου Αριθ. 1. Σύμφωνα με το Άρθρο 117 του Συντάγματος, η προστασία των δασών είναι εγγυημένη χωρίς χρονικό περιορισμό και δεν παρεμποδίζεται από την παράνομη καταστροφή ή αποψίλωση. Μία απόφαση αναδάσωσης δεν επαφίεται απλώς στην διάκριση της Διοίκησης αλλά πρέπει υποχρεωτικά να εκδοθεί όταν απαιτείται και όταν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του Άρθρου 117. Το Συμβούλιο της Επικρατείας με βάση ογκώδες αποδεικτικό υλικό έκρινε ότι κατά το παρελθόν ήταν πιθανό η επίδικη περιοχή να ήταν δασική. Κατά συνέπεια, η απόφαση του νομάρχη δεν ήταν αυθαίρετη αλλά εκινείτο από λόγους δημοσίου συμφέροντος, ήτοι την προστασία του περιβάλλοντος.

Οι προσφεύγοντες ισχυρίζονται ότι είναι κύριοι των επίδικων ακινήτων και ότι έχουν υποβάλει στο Δικαστήριο τους τίτλους επί των οποίων βασίζουν τους ισχυρισμούς τους. Παραπονούνται ότι το Δημόσιο προσπαθεί να τους αφαιρέσει την περιουσία τους χωρίς να υπάρχει κανείς λόγος δημοσίου συμφέροντος και χωρίς να τους καταβάλει αποζημίωση. Το επιχείρημα της κυβέρνησης ότι η επίδικη περιοχή αποτελούσε δάσος κατά το παρελθόν, είναι απλώς ένα πρόσχημα και δεν μπορεί να δικαιολογήσει την αφαίρεση της περιουσίας τους ή τον έλεγχο της χρήσης της. Ακόμη, η παράλειψη αποζημίωσής τους συνιστά δυσανάλογη παραβίαση των περιουσιακών τους δικαιωμάτων. Σχετικώς, οι προσφεύγοντες τονίζουν ότι σύμφωνα με τον Νόμο 998/1979, το Δημόσιο μπορεί να αγοράσει τα ακίνητα που περιέχονται σε μία προς αναδάσωση περιοχή. Οι προσφεύγοντες έχουν υποβάλει αίτηση ζητώντας να αγο-

ράσει το Δημόσιο τα ακίνητά τους, αλλά οι αρχές δεν απήντησαν. Κατ' αυτόν τον τρόπο επιβεβαιώθηκε η άρνηση του Δημοσίου να τους καταβάλει αποζημίωση.

Οι προσφεύγοντες επίσης ισχυρίζονται ότι έχουν υποβάλει ένα μεγάλο αριθμό δικαστικών αποφάσεων στις οποίες τα Ελληνικά δικαστήρια έχουν αποφασίσει για το ιδιοκτησιακό καθεστώς του Κτήματος Βεΐκου. Από τις αποφάσεις αυτές προκύπτει ότι τα δικαστήρια έχουν αναγνωρίσει ότι ένας αριθμός οικοπέδων που ανήκουν στην ευρύτερη περιοχή του Κτήματος Βεΐκου δεν αποτελούν δάση, αλλά είναι ιδιωτικές περιουσίες εντεταγμένες στο σχέδιο πόλεως. Ορισμένες άλλες δικαστικές αποφάσεις που υπέβαλαν οι προσφεύγοντες δέχονται ότι η ευρύτερη περιοχή που περιλαμβάνει τα ακίνητά τους, ουδέποτε κατά το παρελθόν υπήρξε δάσος.

Οι προσφεύγοντες τονίζουν ότι οι διοικητικές αρχές που αποφάσισαν την αναδάσωση αναφέρονται σε μία περιοχή που ανήκει στο δημόσιο και αγνοούν τελείως τις ευνοϊκές για αυτούς δικαστικές αποφάσεις. Οι προσφεύγοντες επίσης ισχυρίζονται ότι η επίδικη περιοχή δεν μπορεί να είναι δάσος λόγω της φύσης και της σύστασης του εδάφους και του υπεδάφους. Το συμπέρασμα αυτό προκύπτει από διάφορες τεχνικές εκθέσεις και εκθέσεις πραγματογνωμοσύνης που πραγματοποιήθηκαν κατά τα έτη 1993, 1995, 1996, 1997 και 2000 από δασονόμους, ακόμη και από πανεπιστημιακούς καθηγητές και εμπειρογνώμονες στην γεωλογία και δασονομία. Ακόμη, ορισμένες διοικητικές αποφάσεις (δασικός χάρτης του Υπουργείου Γεωργίας, Προεδρικό Διάταγμα της 28.8.1980 που θεσπίζει τους οικοδομικούς όρους στην περιοχή, Προεδρικό Διάταγμα της 11.11.1991 που εγκρίνει το σχέδιο πόλεως της περιοχής Γαλατσίου, γνωμοδότηση της Επιθεώρησης Δανών Αθηνών της 14.11.1968) υποστηρίζουν την άποψη ότι το επίδικο ακίνητο εθεωρείτο πάντοτε ως βοσκότοπος και αρόσιμη γη. Ακόμη, το 1957, η Διοίκηση όρισε το δασικό μέρος της περιοχής, χωρίς να συμπεριλάβει σε αυτό τα επίδικα ακίνητα.

Το Δικαστήριο θεωρεί, υπό το φως των προτάσεων των διαδίκων, ότι η προσφυγή

εγείρει σοβαρά πραγματικά και νομικά ζητήματα δυνάμει της Συμβάσεως, η κρίση επί των οποίων απαιτεί εξέταση επί της ουσίας. Το Δικαστήριο καταλήγει ως εκ τούτου ότι η παρούσα προσφυγή δεν είναι εκδήλως αβάσιμη με την έννοια του Άρθρου 35 § 3 της Συμβάσεως. Δεν διαπιστώθηκε κανείς άλλος λόγος για να κηρυχθεί απαράδεκτη.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο ομοφώνως

Κηρύσσει παραδεκτές, χωρίς να κρίνει επί της ουσίας, τις καταγγελίες των προσφευγόντων σχετικά με την διάρκεια της δίκης και τον σεβασμό των περιουσιακών τους δικαιωμάτων,

Κηρύσσει το υπόλοιπο μέρος της προσφυγής απαράδεκτο.

Søren NIELSEN

Αναπληρωτής Γραμματεύς
υπογραφή

Peer LORENZEN

Πρόεδρος
υπογραφή

Κατάλογος προσφευγόντων

VIŠĀ Ā

=====

Ακριβής μετάφραση του συνημμένου αγγλικού κειμένου
Γιάννης Ι. Κοκκώνης
Αθήνα, 19 Αυγούστου 2003